

РОЗВИТОК ГІРСЬКОЛИЖНОГО ТУРИЗМУ НА КУРОРТІ ДРАГОБРАТ

Гамкало М. З. канд. геогр. наук, доцент кафедри туризму

ЛНУ імені Івана Франка, hamkalo.m@gmail.com

Паньків Н. М. канд. геогр. наук, доцент кафедри туризму

ЛНУ імені Івана Франка

Природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал Закарпатської області в поєднанні з вигідним географічним положенням в центрі Європи є вагомою передумовою розвитку туризму. Значні перепади висот у гірській частині Закарпаття сприяють розвитку гірськолижних курортів, які поступово диверсифікують свою діяльність освоюючи нові види активного туризму.

Гірськолижний курорт Драгобрат є найвисокогірнішим в Україні, нижня точка витягів на Драгобраті майже на 30 м вища за найвищу точку наймасовішого українського гірськолижного курорту Буковель. Незважаючи на відсутність штучного насніження трас, стійкий сніговий покрив з'являється в другій половині листопада на висоті понад 1400 м над р.м. і протримується до кінця квітня.

Станом на 1 січня 2014 року в межах курорту Драгобрат послуги з розміщення надавали 39 готелів та 4 приватні садиби. Більшість готелів є сезонними – функціонують з грудня по травень. Протягом року функціонують готелі: “Кремінь”, “Казка Карпат”, “У Степана”, “Хата Звіздарюка”, “Смерекова хата у Івана та Нелі”. Вартість проживання становить 200-500 грн з особи в зимовий сезон.

Інтенсивно розбудовується гірськолижна інфраструктура курорту. У сезоні 2012-2013 рр. розширено трасу на горі Стіг, підготовлено новий бейбі-ліфт біля лівого бугеля на головному схилі. Відкриваються нові розважальні комплекси («Хата магната»).

На гору Стіг основним схилом прокладені два бугельні витяги від ТК Драгобрат, довжина кожного – приблизно 1 км.; наявні також кілька старих коротких витягів, які знаходяться на пологих схилах для дітей і новачків. Дані

витяги необхідно демонтувати або реконструювати, оскільки значну частину сезону вони не працюють.

Туристичному комплексу «Вершина Карпат» належить бугельний витяг і крісельно-канатна дорога (введена в експлуатацію на початку 2010 р.), яка знаходиться в правій частині урочища Драгобрат. Друга канатно-крісельна дорога («Leitner» – 1200 м.) належить туристичному комплексу «Карпатська Чайка», введена в експлуатацію в сезоні 2010-2011 рр. Для професіоналів пропонуються фрі-райд тури з вершини Близниця (1883 м) – довжина траси понад 3 км. Вартість підйому на ратраках 100-150 грн за 1 підйом [1].

З метою встановлення конкурентних переваг гірськолижного курорту Драгобрат на регіональному ринку туристичних послуг нами було обрано курорти, які можуть конкурувати один з одним за рахунок наявних природних умов і ресурсів, інфраструктури, цінових пропозицій, тощо. Не бралися до уваги гірськолижні центри в яких відсутні канатно-крісельні дороги, та з кількістю витягів меншою ніж п'ять.

Внаслідок проведеного дослідження встановлено, що гірськолижний курорт Драгобрат характеризується найгіршою серед інших курортів транспортною доступністю, що зумовлено: відсутністю прямого залізничного сполучення; наявні дві ґрунтові дороги протяжністю 8 і 16 км від смт. Ясіня знаходяться в аварійному стані.

На конкурентоспроможність гірськолижних курортів впливають природні умови та ресурси, які зумовлюють особливості прокладання трас, можливості фрі-райду, проведення офіційних змагань із слалому і слалому-гіганту, створення системи штучного насніження трас тощо.

Як видно з таблиці 1, однією з головних переваг курорту Драгобрат є його високогірне положення, верхня станція крісельного витягу «Карпатська чайка» розташована на висоті 1705 м над р. м., аналогів в Україні за висотою розміщення немає. Високогірне розміщення зумовлює збільшення тривалості гірськолижного сезону, внаслідок зменшення середньодобової температури з висотою і збільшення кількості опадів; наявність безлісних схилів полегшує

прокладання трас. Незважаючи на відсутність системи штучного насніження трас, сезон на даному курорті є найдовшим і становить 150 днів.

За довжиною і різноманітністю трас, зокрема за їх широтою, Драгобрат істотно не відрізняється від існуючих гірськолижних курортів України. Максимальна довжина траси становить 2080 м. Перепад висот є найменшим серед досліджуваних курортів і становить 355 м (табл. 1.)

Таблиця 1.

Головні природно-ресурсні характеристики курортів

Курорт	Найвища станція витягів, м над р.м.	Максимальна довжина траси, м	Перепад висоти, м	Середня тривалість сезону, днів
Драгобрат	1705	2080	355	150
Буковель	1372	2106	513	150
Славське	1232	1700	340	120
Пилипець	1160	2000	500	120

Джерело: [1, 2, 3, 4]

Зважаючи на відсутність значних водних артерій, прокласти систему насніження трас на Драгобраті є проблематичним і потребує значних капіталовкладень. Єдиним великим гірськолижним курортом, який має систему насніження на більшості трас є Буковель. З цією метою були створені 3 штучні водні резервуари, які в міру наповненості водою використовуються для насніження трас.

За кількісними показниками встановлених витягів, а також їхньою специфікою (бугельні/крісельні) досліджуваний курорт займає третє місце в Україні після Буковелю і Славська. Проте зважаючи на зношеність витягів курорту Славське, більшість з яких були встановлені протягом 1968-1980 рр., єдиним реальним конкурентом в даному аспекті є гірськолижний курорт Буковель.

Найдешевші абонементи на разовий підйом крісельним витягом властиві для курорту Драгобрат і становлять 20 грн, бугельним – 10 грн (табл. 2.); аналогічна ситуація спостерігається і в цінових пропозиціях стосовно денних

безлімітних абонементів. Найдорожчі абонементи характерні для курорту Буковель і становлять 336 грн – денний.

Таблиця 2.

Аналіз вартості абонементів на гірськолижних курортах, грн

Курорт	Вартість абонементів			Прокат спорядження	
	Разовий крісло/бугель	Денний крісло/бугель	Пів-дня крісло/бугель	лижі	борд
Драгобрат	20/10	150-240/--	-/-	70-100	80-100
Буковель	35	336	252	85-210	85-115
Славське	25/10	200/180	120/-	70-100	80-100
Пилипець	30/10	180/150	100/100	60-100	70-100

Джерело: [1, 2, 3, 4]

Головними лімітуючими чинниками гірськолижного курорту Драгобрат є: погане транспортне сполучення; ненадійність забезпечення електроенергією внаслідок високогірного статусу території (штормові вітри, вітровали, буреломи); відсутність централізованої каналізаційної системи, що зумовлює забруднення поверхневих вод; відсутність єдиного абонементу на гірськолижні витяги та прокати туристичного спорядження.

Список використаних джерел:

1. Гірськолижний курорт Драгобрат. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dragobrat.org
2. Сайт селища Славське [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.karpaty-slav.com/
3. Гірськолижний курорт Буковель. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bukovel.com
4. Гірськолижний курорт Пилипець. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pylypec.com.ua